

Regeling ongevallen en (milieu)incidenten

De Universiteit Leiden streeft ernaar dat alle ongevallen, bijna-ongevallen en gevaarlijke situaties worden gemeld bij de lokale arbo- en milieufunctionaris. Het College van Bestuur heeft hiervoor een regeling opgesteld: 'Melden, analyseren en registreren van arbeidsongevallen, (milieu)incidenten en gevaarlijke situaties' (mei 2003). Deze regeling is te verkrijgen via de website www.arbodienst.leidenuniv.nl; kies (*bijna-ongevallen*).

Arbidsongevallen, (milieu)incidenten en gevaarlijke situaties worden in deze brochure genoemd: ongewenste gebeurtenissen

Doel

De regeling is bedoeld om maatregelen te nemen die voorkomen dat ongewenste gebeurtenissen zich herhalen. Ook kan hiermee de risicobeheersing worden verbeterd.

Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om via de melding de 'schuldige(n)' van de ongewenste gebeurtenis te vinden. Het belang van de melding is alleen te kunnen achterhalen waar en hoe de werkgever de risicobeheersing kan verbeteren. De werkgever is namelijk verantwoordelijk voor de arbeidsomstandigheden, en daarmee voor de veiligheid van zijn werknemers.

Risico-inventarisatie en -evaluatie

Op grond van de Arbeidsomstandighedenwet (artikel 5 Arbowet 1998) moet iedere werkgever een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) hebben. Hierin moet ook een lijst met arbeidsongevallen zijn opgenomen. Alle faculteiten en centrale eenheden van de Universiteit Leiden zijn sinds juli 2003 in het bezit van een volledige RI&E. Hierin zijn alle knelpunten bij de betreffende faculteit of eenheid beschreven die lichamelijke of geestelijke schade kunnen veroorzaken bij de werknemers, studenten en gasten. Naar aanleiding van deze knelpuntenlijst wordt een plan gemaakt (Plan van Aanpak) om de knelpunten op te heffen.

Ongevallen, bijna-ongevallen en gevaarlijke situaties

Als de knelpunten zijn opgeheven kunnen zich toch nog omstandigheden voordoen waardoor er bijvoorbeeld ongevallen plaatsvinden. Dat betekent dat de risicobeheersing nog niet voldoende is. Deze ongevallen leveren juist belangrijke informatie om de risicobeheersing verder te verbeteren.

Men kan daarnaast ook veel leren uit ongewenste gebeurtenissen waarbij het nog *nét* goed ging. Meestal ziet men alleen de ernstige ongevallen en schadegevallen. Deze vormen slechts het topje van de ijsberg. Er komen daarnaast veel bijna-ongevallen (incidenten) en gevaarlijke situaties voor die dezelfde (basis)oorzaken hebben en die onder minder gunstige omstandigheden ernstige ongevallen hadden kunnen zijn.

Het is dus belangrijk dat niet alleen de ongevallen met ernstig (blijvend) letsel worden gemeld en geanalyseerd, maar vooral ook alle incidenten en gevaarlijke situaties. Omdat incidenten en gevaarlijke situaties veel vaker vóórkomen dan ernstige ongevallen, zijn juist die gebeurtenissen en situaties zeer geschikt om de diepergelegen oorzaken ervan te achterhalen. Daarbij is het gemakkelijker om incidenten of gevaarlijke situaties te onderzoeken dan fatale ongelukken.

Omdat gebeurtenissen met grote schade in minder gunstige omstandigheden tot (één of meer) arbeidsongevallen kunnen leiden, worden deze eveneens meldingswaardig geacht.

Typen ongevallen

Er worden twee typen ongevallen onderscheiden:

- Een arbeidsongeval: een ongeval waarbij sprake is van ernstig (blijvend) letsel, verzuim, ziekenhuisopname of de dood;
- Een incident: een ongewenste gebeurtenis, met of zonder enig letsel, die in minder gunstige omstandigheden tot arbeidsongevallen hadden kunnen leiden;

Er kunnen zich ook nog drie andere ongewenste situaties of gebeurtenissen voordoen:

- Een gevaarlijke situatie: een situatie die tot tot een arbeidsongeval of incident kan leiden.
- Een milieu-incident: een gebeurtenis waarbij sprake is van overtreding van een milieuwet of een vergunning.
- Een gebeurtenis met grote schade: schade die door zijn omvang en aard in minder gunstige omstandigheden tot (één of meer) arbeidsongevallen kan leiden.

Uitgaande van deze typen ongevallen kunnen een aantal ongewenste gebeurtenissen worden genoemd veroorzaakt door (deze lijst is niet volledig):

- brand of explosie;
- vallen, stoten, snijden, knellen etc.;
- een elektrische schok;
- grote schade, met betrekking tot een arbeidsongeval of (milieu)incident, aan het roerend of onroerend goed van de universiteit;
- blootstelling aan gevaarlijke chemicaliën, biologische agentia, genetisch gemodificeerde organismen, radioactieve stoffen, (ioniserende) straling, of
- een onbedoelde verspreiding van hierboven genoemde stoffen al dan niet in het milieu;
- prikaccidenten met (injectie)naalden waarbij (mogelijk) een besmetting is overgebracht van biologische aard.

Bij een *prik*accident moet zo spoedig mogelijk contact worden opgenomen met de Gemeenschappelijke Bedrijfsgezondheids Dienst (☎ 8015) of, buiten kantooruren, met het Centrum Eerste Hulp LUMC (☎ 071 526 2025). In bepaalde gevallen kan behandeling binnen 24 uur noodzakelijk zijn.

Hulp bij ongevallen

Indien een ongeval plaatsvindt, moet zo snel mogelijk het alarmnummer worden gebruikt dat op de telefoon staat aangegeven of elders in de ruimte waar u werkt. Medewerkers van de Bedrijfs hulpverleningsploeg, die bestaat uit EHBOers en brandbestrijders, zullen vervolgens de nodige hulp verrichten.

Formulieren voor het melden

Voor het melden van een ongeval of een andere ongewenste gebeurtenis wordt een formulier ingevuld. Dit formulier is binnen uw faculteit of dienst te verkrijgen bij het kantoor van de lokale arbo- en milieufunctionaris of arbo- en milieudienst en mogelijk ook bij het afdelingssecretariaat, de receptie of de afdeling Personeel en Organisatie. Ook staat het formulier op internet: www.arbodienst.leidenuniv.nl > (*bijna-*)ongevallen). Het kan vervolgens worden uitgeprint en handmatig ingevuld, of elektronisch worden ingevuld.

Afhandeling van de melding

Als het formulier is ingevuld wordt het ingeleverd bij de lokale arbo- en milieufunctionaris of medewerker arbo- en milieudienst. Er wordt dan een analyse uitgevoerd om de oorzaken van de ongewenste gebeurtenis die er toe hebben geleid dat er fouten konden worden gemaakt, te achterhalen. Vervolgens handelt de arbo- en milieufunctionaris de ongewenste gebeurtenis af en coördineert hij de te nemen maatregelen. Het is aan te bevelen al bij het invullen van het formulier de lokale arbofunctionaris of medewerker arbo- en milieudienst te betrekken. Deze geeft hulp bij het invullen, voorziet u van aanvullende informatie en ziet toe op de volledigheid.

Melden bij de Interne Arbodienst

Als er sprake is van een arbeidsongeval (waarbij er dus sprake is van blijvend letsel, verzuim, een ziekenhuisopname of de dood) dan moet dit zo snel mogelijk worden gemeld bij de Interne Arbodienst (DVM). Deze dienst zal dan contact opnemen met de Arbeidsinspectie. Afhankelijk van de ernst zal de Arbeidsinspectie een onderzoek instellen.

De Interne Arbodienst verwerkt alle meldingen van alle faculteiten en centrale eenheden in het arbo- en milieu jaarverslag. Uit de analyses van de ongewenste gebeurtenissen kan periodiek een ongevallenprofiel worden opgesteld dat een totaalbeeld geeft van de verbeteringen die, bij de universiteit als geheel of bij de afzonderlijke eenheden, nog mogelijk zijn op het punt van een veilige en gezonde werkomgeving.

Meer informatie

De regeling, het meldingsformulier en de decentrale functionarissen vindt u op de website via www.arbodienst.leidenuniv.nl.

---

onderwerp	www.arbodienst.leidenuniv.nl
• de regeling	doorklikken naar <i>(bijna-)ongevallen</i>
• het formulier	doorklikken naar <i>(bijna-)ongevallen</i>
• de arbo- en milieufunctionarissen	doorklikken naar <i>organisatie</i> en vervolgens naar <i>decentrale functionarissen</i>

Colofon

Interne Arbodienst Universiteit Leiden/ Dienst voor Veiligheid en Milieu

Documentnummer: 03RH0728

DTP en grafische productie: UFB/Grafische Producties; augustus 2003